

Websiteverplichtingen SFDR duurzaamheidsinformatie

Productinformatie op de website voor financiële producten die ecologische of sociale kenmerken promoten

SFDR

- I. Samenvatting
- II. Geen duurzame beleggingsdoelstelling
- III. Ecologische en/of sociale kenmerken van de pensioenregeling
- IV. Beleggingsstrategie
- V. Aandeel beleggingen
- VI. Monitoring van ecologische of sociale kenmerken
- VII. Databronnen en verwerking
- VIII. Methodologische en databeperkingen
- IX. Due Diligence
- X. Engagementbeleid
- XI. Aangewezen referentiebenchmark

I Samenvatting

Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM neemt de belangrijkste ongunstige effecten van haar beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Deze verklaring betreft de geconsolideerde toelichting op de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren van Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM en heeft betrekking op de meest recent beschikbare rapportageperiode.

MVB-Visie

Het beleggingsbeleid van het Algemeen Pensioenfonds KLM sluit aan bij de doelstelling van het fonds, namelijk het zekerstellen van een ouderdoms-, nabestaanden- en invaliditeitspensioen voor het grondpersoneel van KLM. Het pensioenfonds hecht daarnaast belang aan een leefbare wereld en streeft naar verantwoorde waardecreatie op de lange termijn. Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) is daarom integraal onderdeel van het beleggingsproces en de beleggingsbeslissingen.

De MVB-visie van het fonds komt terug in de volgende investment beliefs:

Het verbeteren van risico-rendementsverhoudingen door het toepassen van MVB-criteria in het beleggingsproces;

Het nemen van verantwoordelijkheid voor de impact op maatschappij en milieu;

Het borgen van vertrouwen van belanghebbenden door transparantie over portefeuille, beslissingen en resultaten.

De pensioenregeling houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals omschreven in de EU-regelgeving. Hieronder wordt toegelicht op welke wijze de belangrijkste ecologische en sociale ongunstige effecten worden gemeten.

Ecologische indicator voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren				
Indicator	Parameter	Omschrijving	Scope	Bron
PAI #2 carbon footprint	De carbon footprint wordt gemeten voor Scope 1, 2 en 3 (tCO ₂ eq./EURm)	Hiermee wordt gemeten hoeveel CO ₂ wordt uitgestoten door de bedrijven waarin het pensioenfonds investeert en hoeveel hieraan aan het pensioenfonds kan worden toegeschreven	Beursgenoteerde bedrijven en bedrijfsobligaties	Morningstar Sustainalytics

Sociale indicatoren voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren				
Indicator	Parameter	Omschrijving	Scope	Bron
PAI #10	Schenders van de UN Global Compact of van de richtsnoeren van de OESO	Wij beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij schendingen van de UN Global Compact of overtreders van de OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen	Beursgenoteerde bedrijven en bedrijfsobligaties	Morningstar / Sustainalytics
PAI #14	Blootstelling aan betrokkenheid bij controversiële wapens (clustermunitie, witte fosfor, chemische wapens, anti-persoonsmijnen en kernwapens geproduceerd in landen die het non-proliferatieverdrag niet hebben ondertekend	Conform het uitsluitingenbeleid wordt er niet belegd in bedrijven die betrokken zijn met de productie van controversiële wapens	Gehele portefeuille	Morningstar / Sustainalytics

Van de strategische activa-allocatie is circa 60%–61% afgestemd op ecologische en/of sociale kenmerken.

Het pensioenfonds integreert duurzaamheidsrisico's in het beleggingsproces. Door de implementatie van een klimaattransitiebenchmark in specifieke beleggingscategorieën (zoals aandelen en bedrijfsobligaties) wordt gestuurd op het reduceren van de CO₂-voetafdruk en het beheersen van zowel fysieke als transitierisico's.

Daarnaast worden sociale en governance risico's gemitigeerd via onder andere het uitsluitingenbeleid, stembeleid en engagement. Hiermee wordt bijgedragen aan het beheersen van duurzaamheidsrisico's en het realiseren van een robuust risico-rendementsprofiel.

II Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Dit financiële product (de pensioenregeling) promoot ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken), maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling en beoogt geen duurzame beleggingen zoals gedefinieerd in de SFDR.

III Ecologische en/of sociale kenmerken van de pensioenregeling

Het pensioenfonds houdt rekening met duurzaamheidsrisico's, dit zijn risico's op het gebied van milieu, maatschappij en governance. Deze risico's kunnen materiële financiële gevolgen hebben voor de beleggingen, met name op de lange termijn.

Indien duurzaamheidsrisico's als materieel worden beschouwd op basis van kwalitatieve en/of kwantitatieve informatie, worden beheersmaatregelen genomen. Hiervoor worden verschillende instrumenten toegepast, waaronder uitsluiten, stemmen, engagement en ESG-integratie. Het pensioenfonds heeft het thema klimaat als speerpunt benoemd, vanuit de overtuiging dat klimaatrisico's van belang zijn voor het beheersen van het risico-rendementsprofiel van de portefeuille.

Ter invulling van de ecologische en sociale kenmerken worden onder meer de volgende maatregelen toegepast:

Uitsluitingen van ongewenste activiteiten

- Tabak
- Controversiële wapens (# PAI 14)
- Schenders van de UN Global Compact (# PAI 10)
- Staatsleningen en staatsbedrijven van landen die laag scoren op relevante MVB-indices (zoals Freedom House Index, Global Rights Index en Corruption Perceptions Index)

Reductie van CO₂-emissies in specifieke beleggingscategorieën

- Voor aandelen wereldwijd Large & Midcap, LowVol, SmallCap en Opkomende markten en daarnaast in de high yield obligatieportefeuille is een Climate Transition Benchmark (CTB) geïmplementeerd, waarmee wordt gestuurd op reductie van de CO₂-voetafdruk (# PAI 2)

Bijdrage aan de energietransitie

- SSA Green Bonds, waarbij het mandaat grotendeels in groene obligaties belegt
- Privaat infrastructuur mandaten met een significante allocatie naar hernieuwbare energie

Met deze maatregelen worden ecologische en sociale kenmerken geïntegreerd in het beleggingsbeleid en wordt gestuurd op het beheersen van duurzaamheidsrisico's binnen de portefeuille.

IV Beleggingsstrategie

De beleggingsstrategie van het fonds is vastgelegd in de Verklaring beleggingsbeginselen.

De statutaire doelstelling van Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM is het verzekeren van ouderdoms-, nabestaanden- en invaliditeitspensioen voor het grondpersoneel van KLM. Deze doelstelling is uitgewerkt in ambities zoals koopkrachtbehoud, acceptabele risico's, maatschappelijk verantwoord beleggen en aanvaardbare kosten.

Het beleggingsbeleid is erop gericht om, binnen aanvaardbare risicogrenzen, een optimale bijdrage te leveren aan deze doelstelling. Hierbij wordt gestuurd op:

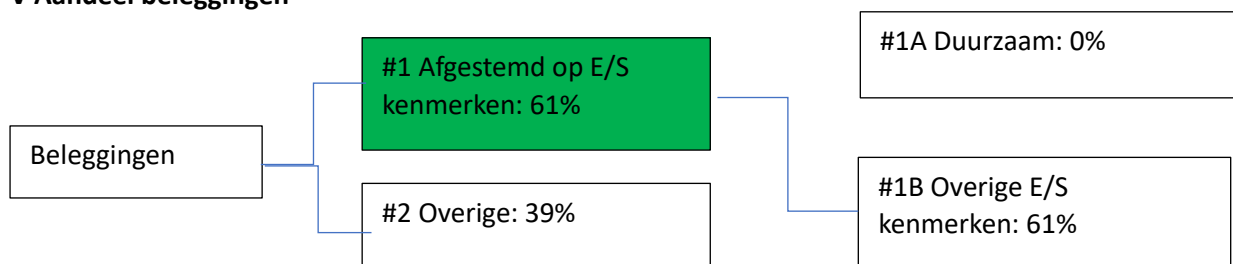
- zo veel mogelijk koopkrachtbehoud;
- acceptabele risico's;
- maatschappelijk verantwoord beleggen;
- aanvaardbare kosten;
- een evenwichtige afweging van de belangen van alle betrokkenen.

Dit vertaalt zich in het streven naar een optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risicoprofiel, waarbij ecologische, sociale en governancefactoren worden geïntegreerd in het beleggingsproces.

De pensioenregeling hanteert daarnaast een beleid om te waarborgen dat wordt belegd in ondernemingen die voldoen aan de praktijken van goed bestuur (good governance).

Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) en hanteert het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. Deze richtlijnen vormen belangrijke uitgangspunten voor het MVB-beleid en dragen bij aan de integratie van ecologische en sociale kenmerken in het beleggingsbeleid.

V Aandeel beleggingen

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product (de pensioenregeling) die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren

Voor de pensioenregeling bedraagt het minimumaandeel van de beleggingen dat wordt gebruikt om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken circa 60%–61%. Dit betreft de allocatie in de strategische mix naar aandelen (exclusief private equity) en vastrentende waarden (exclusief Nederlandse woninghypotheken en leveraged loans).

De overige beleggingen zijn niet afgestemd op de ecologische en sociale kenmerken. De genoemde percentages zijn gebaseerd op de strategische allocatie en kunnen in de praktijk afwijken als gevolg van marktontwikkelingen en portefeuillebeheer.

VI Monitoring van ecologische of sociale kenmerken

De monitoring van ecologische en sociale kenmerken vindt plaats op basis van verschillende instrumenten en processen:

- Uitsluitingen

Voor alle beleggingen wordt getoetst of deze voldoen aan het uitsluitingenbeleid van het pensioenfonds. De uitsluitingenlijst wordt periodiek, ten minste elk halfjaar, herijkt. De monitoring vindt plaats via de custodian Northern Trust en de transfer agent Caceis.

- Klimaattransitiebenchmarks (CTB)

Voor de beleggingscategorieën aandelen (wereldwijd Large & Midcap, low volatility, smallcap en opkomende markten) en voor high yield obligaties worden klimaattransitiebenchmarks gehanteerd. Binnen deze mandaten wordt gestuurd op een initiële reductie van de CO₂-intensiteit van circa 50% ten opzichte van het basisjaar (december 2019), gevolgd door een jaarlijkse reductie van circa 7%, conform de vereisten van een Climate Transition Benchmark.

- Engagement

Doorlopend wordt engagement gevoerd met ondernemingen, waarbij de focus ligt op de door het pensioenfonds geselecteerde SDG-thema's. De voortgang op relevante onderwerpen wordt gemonitord via externe dienstverleners onder regie van de fiduciair vermogensbeheerder.

- Staatsobligaties en staatsbedrijven

Voor staatsobligaties en staatsbedrijven geldt dat beleggingen worden uitgesloten indien:

- o deze voorkomen op sanctielijsten van de EU of VN;
- o deze onvoldoende scores op relevante MVB-indices (zoals Freedom House, Global Rights Index en Corruption Perceptions Index);
- o staatsbedrijven voor 50,1% of meer eigendom zijn van een overheid van een land dat op de uitsluitingenlijst staat.

Met deze monitoring wordt geborgd dat de ecologische en sociale kenmerken doorlopend worden gevolgd en waar nodig wordt bijgestuurd.

VII Databronnen en verwerking

Het pensioenfonds maakt voor de bepaling van de Principle Adverse Impact (PAI)-indicatoren gebruik van data en methodologieën van externe dataleveranciers. Voor de PAI-indicatoren wordt gebruik gemaakt van data van Morningstar Sustainalytics.

Bij de selectie van de dataleveranciers is rekening gehouden met onder andere de dekking (coverage), de gehanteerde methodologie – die is gebaseerd op fundamenteel onderzoek – en de kwaliteitscontroles op de data.

Het aandeel schattingen in de data verschilt per beleggingscategorie en is afhankelijk van de beschikbaarheid van gerapporteerde gegevens door onderliggende ondernemingen.

De volgende databronnen worden gebruikt:

- SFDR / PAI-indicatoren: Morningstar Sustainalytics, voor de liquide beleggingsportefeuilles;
- EU-taxonomie: Morningstar Sustainalytics, voor de liquide beleggingsportefeuilles;
- GRESB: voor niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen.

Met deze dataproviders en methodologieën wordt invulling gegeven aan de monitoring en rapportage van ecologische en sociale kenmerken binnen de portefeuille.

VIII Methodologische en databeperkingen

De gebruikte data heeft voornamelijk betrekking op beursgenoteerde ondernemingen. Voor een aantal datapunten worden schattingen gebruikt indien onderliggende ondernemingen zelf geen data rapporteren. Het aandeel schattingen kan per beleggingscategorie verschillen en is afhankelijk van de beschikbaarheid van gerapporteerde gegevens.

De voornaamste beperkingen van de data hebben betrekking op de scope en de beschikbaarheid en vergelijkbaarheid van gegevens. Met name voor niet-beursgenoteerde beleggingen is de datakwaliteit momenteel beperkter en minder consistent.

Deze beperkingen worden zoveel mogelijk ondervangen door gebruik te maken van gerenommeerde dataleveranciers en gestandaardiseerde methodologieën. Daarnaast worden de uitkomsten geïnterpreteerd in samenhang met andere informatiebronnen binnen het beleggingsproces.

Naar verwachting zal de beschikbaarheid en kwaliteit van duurzaamheidsdata in de komende jaren verbeteren, onder meer als gevolg van aangescherpte wet- en regelgeving en verbeterde ESG-rapportages door ondernemingen.

De pensioenregeling houdt bij de monitoring en rapportage rekening met deze methodologische beperkingen.

IX Due Diligence

Het pensioenfonds onderschrijft de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer:

- identificeer en analyseer (potentiële) negatieve impact van ondernemingen in de portefeuille op samenleving en milieu;
- voorkom en verminder (potentiële) negatieve impact gebruikmakend van invloed;
- monitor de implementatie en resultaten;
- communiceer over de aanpak en resultaten;
- wanneer ondernemingen in de beleggingsportefeuille negatieve impact veroorzaken gebruiken wij onze invloed en die van de externe managers om deze impact te voorkomen en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal van geleden schade mogelijk te maken. Dit doen wij onder andere via engagement en door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen; en
- bij het verkopen van een beleggingspositie die is geprioriteerd vanwege de negatieve impact wordt ook rekening gehouden met de mogelijke nadelige gevolgen voor kansarme groepen.

De fiduciair vermogensbeheerder (Achmea Investment Management) heeft due diligence beleid geïntegreerd in de processen voor managerselectie en monitoring voor zowel de liquide als de illiquide beleggingsportefeuilles.

Er wordt periodiek uitgevraagd op welke wijze duurzaamheidsvoorkeuren en duurzaamheidsrisico's door externe vermogensbeheerders in het beleggingsproces worden geïntegreerd.

Van alle externe vermogensbeheerders en dataleveranciers wordt verwacht dat zij voldoen aan de OESO-richtlijnen en dat zij ondertekenaar zijn van de Principles of Responsible Investing (PRI)

Bedrijven die deze normen in herhaaldelijk en/of in ernstige mate schenden, zullen worden uitgesloten. Er wordt gebruik gemaakt van een database van Morningstar Sustainalytics waarin bedrijven worden gemonitord op schenders van de UN Global Compact.

X Engagementbeleid

Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM treedt op als betrokken aandeelhouder. Via verschillende instrumenten, waaronder stemmen, engagement, uitsluitingen en ESG-integratie, wordt invulling gegeven aan het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid (MVB-beleid).

Het pensioenfonds stelt eisen aan externe vermogensbeheerders en gebruikt haar invloed als aandeelhouder en investeerder om ondernemingen te stimuleren maatschappelijk verantwoord te opereren. Dit gebeurt onder meer door het uitoefenen van stemrechten op aandeelhoudersvergaderingen en door het voeren van dialoog met ondernemingen.

Het pensioenfonds kan niet volledig voorkomen dat ondernemingen waarin wordt belegd negatieve effecten hebben op duurzaamheidsfactoren, bijvoorbeeld op het gebied van milieu, biodiversiteit, arbeidsomstandigheden of belastinggedrag. Deze effecten worden niet altijd volledig gemeten of gerapporteerd.

Voor de liquide portefeuilles worden de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren gemonitord.

Het pensioenfonds hecht er waarde aan dat ondernemingen waarin wordt belegd handelen in lijn met internationale standaarden, zoals de UN Global Compact-principes, de UN Guiding Principles on Business and Human Rights en de OESO-richtlijnen. Door engagement wordt invloed uitgeoefend op ondernemingen om naleving van deze standaarden te bevorderen.

Engagement vindt zowel reactief plaats (bij schendingen van normen, zoals de UN Global Compact) als proactief (gericht op specifieke duurzaamheidsthema's). Dit gebeurt via externe dienstverleners onder regie van de fiduciair vermogensbeheerder.

Daarbij ligt de focus op de volgende thema's:

- Klimaat en schone energie (SDG 7 en 13)
- Waardig werk en economische groei (SDG 8)
- Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)
- Industrialisatie, innovatie en infrastructuur (SDG 9)

XI Aangewezen referentiebenchmark

Voor de pensioenregeling is geen referentiebenchmark aangewezen voor het verwezenlijken van de ecologische en sociale kenmerken die door het financiële product worden gepromoot.